गरीब व गरजू व्यक्तिंना स्वस्त दरात “शिवभोजन” उपलब्ध करुन देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक - शाभोथा-२०१९/प्र.क्र.५१/नापु-१७
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक- ०१ जानेवारी, २०२०

प्रस्तावना:-

- राज्यातील गरीब व गरजू जनतेला सवलतीच्या दरात शिवभोजन उपलब्ध करून देण्याची योजना शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने पहिल्या टप्प्यात प्रायोगिक तत्वावर तिमाहीसाठी राज्यातील **प्रत्येक जिल्हयाच्या मुख्यालयी किमान एक** भोजनालय सुरु करण्यात येईल. तद्नंतर सदरील योजनेस मिळणारा प्रतिसाद पाहून ही योजना इतर भागात राबविण्यात येईल.

शासन निर्णय:-

राज्यात स्वस्त दरात शासकीय अनुदान प्राप्त भोजनालयातून भोजन उपलब्ध करुन देण्याची योजना -

१. या योजनेअंतर्गत सुरु करण्यात येणाऱ्या भोजनालयात २ चपात्या, १ वाटी भाजी, १ मूद भात व १ वाटी वरण समाविष्ट असलेली जेवणाची थाळी ₹ १० /- प्रती थाळी याप्रमाणे भोजन उपलब्ध करून देण्यात येईल.

२. भोजनालय चालविण्यासाठी सद्य:स्थितीत सुरू असलेल्या खानावळ, NGO, महिला बचतगट, भोजनालय, रेस्टॉरंट अथवा मेस यापैकी सदर योजना राबविण्यास सक्षम असलेल्या भोजनालयाची त्या-त्या स्तरावरील समितीने निवड करावी. तसेच ज्या-ज्या ठिकाणी गरीब किंवा मजूर लोकांची वर्दळ जास्त असेल अशा ठिकाणी (उदा. जिल्हा रुग्णालये, बस स्थानके, रेल्वे स्थानक परिसर, बाजारपेठा, शासकीय कार्यालये इत्यादी) सदर थाळीची विक्री केली जाईल, याबाबतची दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित समितीची राहील.

३. सदर योजनेचे स्वरुप पुढील प्रमाणे राहील :-

- सदर थाळीची किंमत शहरी भागामध्ये प्रतिथाळी ₹५०/- व ग्रामीण भागामध्ये ₹३५/- इतकी राहील. समितीने पात्र ठरविलेल्या खानावळ, NGO, महिला बचतगट, भोजनालय, रेस्टॉरंट अथवा मेस यांना प्रति ग्राहकांकडून प्राप्त झालेल्या ₹१०/- एवढ्या रकमेव्यतिरिक्त उर्वरित रक्कम अनुदान म्हणून या विभागाकडून थेट जिल्हाधिका-यांना तसेच मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रासंबंधित अनुदान नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा यांना देण्यात येईल व त्यांच्यामार्फत संबंधितांना वितरित करण्यात येईल.
- सदर योजना राबविण्यासाठी सक्षम खानावळ, NGO , महिला बचतगट, भोजनालय, रेस्टॉरंट अथवा मेस यांची निवड करण्यासाठी पुढील प्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येईल.

१) महानगरपालिका स्तर :-

जिल्हाधिकारी	- अध्यक्ष
महानगरपालिका आयुक्त	- सदस्य
जिल्हा पुरवठा अधिकारी/अन्नधान्य वितरण अधिकारी	-सदस्य सचिव

२) मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्र :-

नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा	- अध्यक्ष
उपायुक्त बृहन्मुंबई महानगरपालिका (मुख्यालय)	-सदस्य
संबंधित उपनियंत्रक	-सदस्य सचिव

३) जिल्हास्तर :-

जिल्हाधिकारी	- अध्यक्ष
मुख्य कार्यकारी अधिकारी	- सदस्य
जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी	- सदस्य सचिव

४) तालुका स्तर :-

तहसिलदार	- अध्यक्ष
गट विकास अधिकारी	-सदस्य
नगरपालिका/नगरपंचायत यांचे मुख्याधिकारी	- सदस्य सचिव

४. सदर योजनेवर संनियंत्रण ठेवण्यासाठी राज्यस्तरावर पुढील प्रमाणे उच्चाधिकार समिती असेल.

मा.मुख्य सचिव	- अध्यक्ष
मा. अपर मुख्य सचिव (वित्त विभाग)	-सदस्य
मा. प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग)	-सदस्य
मा. प्रधान सचिव (अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग)	-सदस्य सचिव

मा. मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखालील समिती सर्व पर्यायांचा सांगोपांग विचार करून, या योजनेचा पुढील टप्पा ठरविण्याची कार्यवाही करेल. या पर्यायांमध्ये सेंट्रल किचन, नामवंत स्वयंसेवी संस्था, सार्वजनिक न्यास व CSR आणि VSTF इत्यादींचा सहभाग कसा घेता येईल यावर निर्णय घेईल व शासनाच्या सहभागाबद्दल रुपरेषा ठरवेल. त्याचप्रमाणे, ही योजना शाश्वत व टिकणारी होण्यासाठी सदर समिती क्रॉस सबसिडी व सार्वजनिक- खाजगी भागीदारी चे तत्व (PPP) वापरण्यावर भर देईल.

५. <u>सदर योजना राबविण्यासाठी पुढील अटी व शर्ती राहतील</u> :-

- सुरुवातीला प्रायोगिक तत्वावर राज्यात प्रत्येक जिल्ह्याच्या मुख्यालयी व महानगरपालिका क्षेत्रात किमान १ भोजनालय सुरु करण्यात येईल.
- सदर भोजनालय वर्दळीच्या ठिकाणी असेल. ही भोजनालये दुपारी १२.०० ते २.०० या कालावधीत कार्यरत राहतील.
- सदर भोजनालयात दुपारी १२.०० ते २.०० या कालावधीत या योजनेच्या लाभार्थ्यांसाठी राखीव जागा उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित भोजनालय चालकाची असेल. यासाठी भोजनालय चालविण्यासाठी सदर मालकाकडे स्वत:ची पर्याप्त जागा असावी.

- भोजनालयात एका वेळी किमान २५ व्यक्तींची जेवणासाठी बसण्याची व्यवस्था असेल. एका भोजनालयात किमान ७५ आणि कमाल १५० थाळी भोजन उपलब्ध होईल.
- सदर भोजनालयात बाहेरचे जेवण घेऊन येण्यास व भोजनालयातील जेवण बाहेर घेऊन जाण्यास मनाई असेल.
- शासकीय कर्मचा-यांना तसेच ज्या ठिकाणी ही योजना राबविण्यात येईल तेथील आस्थापनेवरील कर्मचा-यांना सदर भोजनालयात सवलतीच्या दराने जेवणास सक्त मनाई असेल.
- कोणत्याही परिस्थितीत शिळे अथवा खराब झालेले अन्न ग्राहकांना पुरविण्यात येणार नाही याची दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित संस्थेची राहील. कोणत्याही ग्राहकास सदर अन्नाचे सेवन केल्यामुळे विषबाधा होणार नाही याची दक्षता भोजनालय चालकाने घ्यावी.
- प्रत्येक भोजनालयातील अन्नाचा दर्जा योग्य असल्याबाबत अन्न व औषध प्रशासनाकडून वेळोवेळी तपासणी करुन घेऊन त्या प्रशासनाने दिलेले प्रमाणपत्र दर्शनी भागावर लावण्याची जबाबदारी भोजनालय चालकाची राहील.
- प्रति थाळी खर्च :-

नग	परिमाण	दर (रु.)
चपाती	२ (प्रत्येकी ३० ग्रॅम)	१०
भाजी	१ वाटी (१०० ग्रॅम)	२०
वरण	१ वाटी (१०० ग्रॅम)	१०
भात	१ मुद (१५० ग्रॅम)	१०
एकूण		**५०**

५. सदर योजना राज्यातील **प्रत्येक जिल्हयाच्या मुख्यालयी व महानगरपालिका क्षेत्रात किमान १ भोजनालय याप्रमाणे** प्रायोगिक तत्वावर सुरु करण्यात येत असल्याने सदर योजनेस अंदाजित एकूण तिमाही खर्च प्रति थाळी ₹ ४० अनुदान याप्रमाणे एकूण ₹६,४८,०००००/- (६ कोटी ४८ लक्ष रुपये) [एकूण थाळी

१८००० प्रतिदिन × अनुदान ₹४० (प्रति थाळी) × ९० दिवस] इतका अपेक्षित आहे. तसेच याकरिता सदरील जिल्ह्यांतील लोकसंख्येच्या प्रमाणात थाळींचे प्रमाण ठरविण्यात आले आहे. जिल्हानिहाय थाळींची संख्या विवरणपत्र अ मध्ये दिलेली आहे.

६. हा तिमाही खर्च भागाविण्यासाठी खालीलप्रमाणे लेखाशीर्ष तयार करण्यात आले आहे.

मागणी क्र.	एम-२
प्रधान लेखाशीर्ष	२४०८, अन्न साठवण व वखार साठवण
उप प्रधान लेखाशीर्ष	०१-अन्न
गौण शीर्ष	१०१- प्रापण व पुरवठा
गट शीर्ष	(०३)-प्रापण, वितरण व किंमत नियंत्रण
उपगट शीर्ष	(०३) (२३) १० रुपये थाळी योजनेसाठी अर्थसहाय्य (कार्यक्रमांतर्गत) (दत्तमत २४०८****) ३३-अर्थसहाय्य

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक क्र. २०२००१०११७४२०२६७०६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

MAHESH PATHAK

Digitally signed by MAHESH PATHAK
DN: c=IN, st=Maharashtra, 2.5.4.20=e9535c95dc1a6714290a6a1e084b3bb4cc266f737f88ea4b79e3f83c4a7ca12d, postalCode=400032, street=MANTRALAYA,MUMBAI, serialNumber=89b136784be463271bbba2095dbd148bf1e0f6a85adaff8cf4665692d20f2e76, ou=FOOD CIVIL SUPPLIES AND CONSUMER PROTECTION, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, cn=MAHESH PATHAK
Date: 2020.01.02 13:26:09 +05'30'

(महेश पाठक)
प्रधान सचिव

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
२. खाजगी सचिव, मा.मंत्री, (अ.ना.पु. व ग्रा.सं.), मंत्रालय, मुंबई
३. खाजगी सचिव, मा.राज्यमंत्री, (अ.ना.पु. व ग्रा.सं.), मंत्रालय, मुंबई
४. खाजगी सचिव सर्व मंत्री कार्यालय/सर्व राज्यमंत्री कार्यालये, मंत्रालय मुंबई.
५. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधान परिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.

७. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव.
८. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव/ सचिव मंत्रालय विभाग
९. अध्यक्ष राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई.
१०.सर्व विभागीय आयुक्त
११.सर्व जिल्हाधिकारी
१२.महासंचालक, माहिती जनसंपर्क मंत्रालय,मुंबई
१३.नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई
१४.वित्तिय सल्लागार व उपसचिव (अ.ना.पु. व ग्रा.सं) पुरवठा आयुक्तांचे कार्यालय, मुंबई
१५.उपसंचालक, नागरी पुरवठा, पुरवठा आयुक्त कार्यालय मुंबई
१६.सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी
१७.सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी
१८. सर्व कार्यासने (अ.ना.पु. व ग्रा.सं.)
१९.महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र ½ मुंबई,/नागपूर
२०.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र ½ मुंबई,/नागपूर
२१.निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
२२.मान्यता प्राप्त राजकीय पक्षांची कार्यालये
२३.मा. संचालक नगरपालिका प्रशासन, मुंबई
२४.संचालक, नागरी पुरवठा (गो/वा), मुंबई.
२५.निवड नस्ती, नापु-१७.

शासन निर्णय क्र-शाभोथा-२०१९/प्र.क्र.५१/नापु १७, दि. ०१ जानेवारी, २०२० चे “विवरणपत्र अ”

अनु क्र.	जिल्हा/महानगरपालिका	प्रतिदिन थाळींची संख्या
१.	रायगड-अलिबाग	४०० {अलिबाग - १०० पनवेल महापालिका - ३०० }
२.	रत्नागिरी	३००
३.	सिंधुदुर्ग	१५०
४.	नाशिक	१००० {नाशिक-७०० मालेगाव महानगर पालिका - ३०० }
५.	धुळे	३००
६.	नंदुरबार	३००
७.	जळगाव	७००
८.	अहमदनगर	७००
९.	पुणे	१५०० {पुणे - १००० पिंपरी चिंचवड महानगर पालिका - ५०० }
१०.	सातारा	५००
११.	सांगली	४५०
१२.	सोलापूर	७००
१३.	कोल्हापूर	६००
१४.	औरंगाबाद	५००
१५.	जालना	३००
१६.	परभणी	३००
१७.	हिंगोली	२००
१८.	बीड	४००
१९.	नांदेड	५००
२०.	उस्मानाबाद	२५०

२१.	लातूर	४००
२२.	बुलढाणा	४००
२३.	अकोला	३००
२४.	वाशिम	३००
२५.	अमरावती	५००
२६.	यवतमाळ	४५०
२७.	वर्धा	२००
२८.	नागपूर	७५०
२९.	भंडारा	२००
३०.	गोंदिया	२००
३१.	चंद्रपूर	३५०
३२.	गडचिरोली	१५०
३३.	मुंबई शहर	४५० (A + E Region)
३४.	मुंबई उपनगर	१५०० (G+D+E Region)
३५.	ठाणे	१३५० {ठाणे - ४५० भिवंडी- २०० कल्याण - २०० बेलापूर - १५० मिरा-भायंदर महानगर पालिका - १५० उल्हासनगर - २००}
३६.	पालघर	४५० {वसई - २०० पालघर - १०० विरार - १५० }
	एकूण	१८०००